

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/37/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714209218
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6714209218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Petra Priehodu a JUDr. Anny Snopčokovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Z. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ako matka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., dieťa matky: R. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. XXX/X, XXX XX F., občianka SR, zastúpená JUDr. Dášou Brázdilovou, advokátkou, Brázdil & Brázdilova, so sídlom Trhová 1, 960 01 Zvolen, a otca: M. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, občan SR, zastúpený Advokátskou kanceláriou Líška & Partners s.r.o., so sídlom A. Hlinku 736/3, 965 01 Žiar nad Hronom, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 11. 02. 2016 č. k. 6P/21/2014 - 151, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o vyživovacej povinnosti otca a o zameškanom výživnom p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu vo výroku o styku otca s dieťaťom z r u š u j e a v tejto časti v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zveril maloletého Z. C. do osobnej starostlivosti a výchovy matke. Odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Z. sumou 100,- Eur mesačne, splatnou do 20. dňa v mesiaci počnúc dňom 05. 03. 2014. Zameškané výživné za obdobie od 05. 03. 2014 do 31. 01. 2016 vo výške 1.237,- Eur uložil otcovi platiť v mesačných splátkach vo výške 50,- Eur, splatných spolu s bežným výživným pod sankciou straty výhody splátok. Ďalším výrokom rozhodol súd, že súd styk otca s dieťaťom neupravuje. Okresný súd rozhodoval na návrh matky maloletého, pričom zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti nebolo medzi rodičmi sporným. Rozhodol preto tak, že dieťa bude zverené do osobnej starostlivosti matky. Otcovi uložil povinnosť prispievať na maloletého výživným vo výške 100,- Eur, keď túto sumu považoval za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletého, pokrývajúcu jeho bežné mesačné potreby či už titulom úhrady školného v materskej škôlke, na výživu, ošatenie a uspokojovanie ďalších jeho potrieb včítane zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ ide o schopnosť otca prispievať určeným výživným, vychádzal súd zo zistenia, že otec maloletého vložil peňažný vklad do spoločnosti Z. s. r. o., so sídlom X. XXX/XX, F. T. R., vo výške 5.000,- Eur dňa 13. 10. 2015, keď túto skutočnosť považoval za preukazujúcu schopnosť otca prispievať na výživu syna sumou 100,- Eur. Zároveň prihladol prvostupňový súd na to, že sám otec dobrovoľne prispieval čiastkou 50,- Eur na výživné maloletého. Pokiaľ ide o určenie výživného, túto súd určil ku dňu 05. 03. 2014, kedy otec opustil spoločnú domácnosť a z bytu matky maloletého odišiel. Zameškané výživné za obdobie do rozhodnutia prvostupňového súdu (počítané vo výške 50,- Eur - mimo mesiaca máj 2015) vyčíslil rozdielom 1.237,- Eur (uložené výživné za uvedené obdobie 2.287,- Eur mínus uhradené výživné 1.050,-

Eur), túto povinnosť uložil otcovi plniť v splátkach po 50,- Eur mesačne spolu s bežným výživným pod sankciou straty výhody splátok.

Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, vychádzal súd z toho, že v čase rozhodovania nemal otec vytvorené podmienky na to, aby mohol byť realizovaný ním požadovaný cyklický styk s dieťaťom, pretože v rodinnom dome, ktorý rekonštruuje, nemá vytvorené podmienky pre zotrvanie dieťaťa aj počas víkendov. Otec má možnosť stretávať sa so synom v dohodnutý deň víkendu za prítomnosti matky. Pokiaľ bude mať vo svojom rodinnom dome vhodné podmienky, nič nebude brániť tomu, aby podal nový návrh na úpravu styku.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote otec prostredníctvom splnomocnenej advokátskej kancelárie odvolanie. S rozsudkom nesúhlasí, okrem prvého výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti a výchovy matky, a navrhuje v ďalšej časti napadnutého rozsudku tento zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V časti určeného výživného vytyka nedostatočné odôvodnenie rozsudku pri určení výživného 100,- Eur mesačne. Poukazuje na to, že doložil súdu všetky podklady, ktoré od neho žiadal, jeho príjem v predchádzajúcom období predstavoval 360,- Eur v čistom. Tiež preukázal, že spláca úver v C. H., mobil, PZP, že vlastní auto Q. K. rok výroby XXXX a na maloletého prispieval mesačne sumu 50,- Eur. Stal sa vlastníkom nehnuteľnosti rodinného domu, ktorý rekonštruuje, o čom súdu tiež predložil dôkaz. V dome uhrádza náklady na elektrickú energiu 33,- Eur mesačne. Tiež predložil doklad o okamžitom skončení pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, keď dôvodom takéhoto konania bola skutočnosť, že mal údajne ponúkať konkurenčné služby obchodnému partnerovi zamestnávateľa. Pokiaľ ide o rodinný dom, je zrejmé, že spláca hypotéku spolu 300,- Eur mesačne z dôvodu dvoch úverov v C. H. a G.. Z týchto prostriedkov financoval aj kúpu domu, zvyšné finančné prostriedky používa na rekonštrukciu. Z týchto skutočností je zrejmé, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživné sumou 100,- Eur mesačne počnúc dňom 05. 03. 2014. Podotýka tiež, že k uvedenému dňu mal maloletý U. roky a D. mesiace a matka ničím neodôvodnila určenie výživného v takejto výške. Podľa jeho názoru určené výživné nie je v súlade s odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa.

Pokiaľ ide o úpravu styku, s rozhodnutím súdu nesúhlasí, poukazuje na závery znaleckého dokazovania v tejto veci, kde aj znalec uviedol, že vzťah maloletého k otcovi je poznačený dlhodobou absenciou kontaktu. Pokiaľ ide o stav rekonštruovaného domu, ide o pravdivú skutočnosť, avšak počas obdobia rekonštrukcie navrhoval realizovať styk v byte svojej matky v S., kde v predchádzajúcej dobe maloletý aj žil a ktoré prostredie aj dobre pozná. Kolízny opatrovník navrhoval realizovať styk počas niekoľkých hodín po dohode matky s otcom, resp. určiť súdom čas styku. Napriek tomu, že styk navrhoval upraviť každý druhý víkend aj znalec a svojím spôsobom styk navrhoval upraviť aj kolízny opatrovník, súd rozhodol tak, že styk otca s dieťaťom neupravuje. Poukazuje na správanie sa matky, ktorá mu znemožňuje stretávať sa s maloletým, nie je možné potom vyčítať otcovi nedostatok záujmu alebo dlhotrvajúcu absenciu v kontaktoch, keď jednak súd jeho návrh na predbežné opatrenie zamietol a matka samotná mu tento styk neumožnila. Je potom nesprávne, že súd konštatuje, že má otec možnosť stretávať sa s maloletým v dohodnutý deň víkendu za prítomnosti matky, hoci súd vie, že napriek tomu, že sa styku domáhal, maloletého nevidel od 18. 05. 2014. S rozhodnutím súdu preto nesúhlasí, považuje ho za nezákonné, diskriminujúce jeho, ako otca dieťaťa, a preto navrhuje jeho zrušenie.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k podanému odvolaniu odporúča prehodnotiť výšku výživného tak, aby táto zodpovedala odôvodneným potrebám maloletého a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca. V časti úpravy styku sa pridrieva záverov znaleckého posudku s tým, že považuje za potrebné preveriť aktuálne bytové pomery otca, v ktorom by sa na tento čas realizoval styk otca s maloletým.

Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom splnomocnenej advokátky má za to, že odvolací dôvod, podľa ktorého súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nie je dôvodom na zrušenie rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 O. s. p., je preto potrebné toto odvolanie s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. odmietnuť. Má za to, že prvostupňový súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne správne rozhodol. Pokiaľ odvolací súd bude odvolanie kvalifikovať ako dôvodné vzhľadom na tú skutočnosť, že konanie možno začať aj bez návrhu, navrhuje napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny. Pokiaľ ide o výšku výživného, nesúhlasí s tým, že by neodôvodnila stanovenie výšky

výživného a poukazuje na rozpis výdavkov maloletého syna (platba za materskú školu toho času 75,- Eur, oblečenie 50,- Eur, strava doma 40,- Eur, knižky, hračky 20,- Eur, výlety, kultúrne predstavenia 15,- Eur, okrem toho mesačne potrebuje 20,- Eur na morskú vodu a sirup proti kašľu vzhľadom na problémy maloletého s nosnými mandľami, ďalšie náklady mala v súvislosti s tým, že maloletý nosí B.. Otec sa k plneniu vyživovacej povinnosti stavia veľmi ľahostajne, túto neplní riadne a včas. Nesúhlasí ani s tvrdením, že súd nesprávne rozhodol, keď neupravil styk otca s dieťaťom. Poukazuje na skutočnosť, že otec maloletého nevidel dieťa až doposiaľ, neprejavil najmenší záujem o stretávanie, netelefonoval, nezaujímal sa o jeho zdravotný stav. Okresný súd nemal žiadny dôvod prešetrovať pomery u matky otca maloletého, ktoré nie je účastníčkou konania a byť, v ktorom býva, nie je v jej vlastníctve. Tvrdí, že odporca má možnosť stretávať sa s maloletým, matka prezentovala a stále prezentuje, že tomuto nebránila, avšak v začiatkoch je potrebné, aby sa tak udialo za jej prítomnosti. Otec pritom bezdôvodne túto možnosť nevyužíva, a preto akýkoľvek záujem o stretávanie s maloletým považuje len za formálny.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnutý rozsudok vo výroku o určenom výživnom a zameškanom výživnom ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. rozsudok v časti výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom zrušil a v tejto časti vrátil vec okresnému súdu v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie.

Odvolací súd považuje určenie výživného vo výške 100,- Eur mesačne počnúc dňom, kedy otec preukázateľne opustil spoločnú domácnosť, za správne v súlade so zisteným skutkovým stavom a príslušnou zákonnou úpravou. Konkrétne vzhľadom na zistený skutkový stav, podľa ktorého otec maloletého v poslednom zamestnaní dosahoval čistý mesačný príjem približne 360,- Eur mesačne, je v súlade s ustanovením § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z., podľa ktorého obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa odseku 4 tohto zákonného ustanovenia sa pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Podľa odseku 5 citovaného zákonného ustanovenia má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, pričom pri skúmaní možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pokiaľ prvostupňový súd zistil, že otec maloletého bol zamestnaný s pravidelným mesačným čistým príjmom 360,- Eur, k skončeniu pracovného pomeru v priebehu konania došlo spôsobom okamžitého skončenia zo strany zamestnávateľa, na ktorú skutočnosť správne súd neprihliadol vzhľadom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Rovnako, pokiaľ otec maloletého poukazuje na svoje pravidelné výdavky, napríklad platenie úverov, odkazuje odvolací súd na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, teda aj pred platením úveru, a to aj v spojitosti s už uvádzaným ustanovením § 75 stým, že pri vybavovaní úveru na kúpu nehnuteľnosti a jeho rekonštrukciu musela byť táto finančná stránka otcovi maloletého dostatočne jasná a musel si byť vedomý svojej prvoradej povinnosti plniť maloletému výživné v takej výške, aby zodpovedala odôvodneným potrebám dieťaťa, bola v schopnostiach a možnostiach povinného rodiča. Túto schopnosť súd neposudzuje len z hľadiska fakticity, ale ju posudzuje zo širšieho hľadiska berúc do úvahy vek rodiča, jeho zdravotný stav, vzdelanie, schopnosti, zručnosti atď., teda z princípu potenciality príjmu. Pokiaľ otec maloletého namieta neprimeranosť určenej výšky výživného, odvolací súd s takýmto názorom nesúhlasí vzhľadom na preukázané výdavky na maloletého zo strany matky, konkrétne výdavok na škôlku, ktorý bol v rozsahu pôvodne 100,- Eur a v súčasnosti vo výške 75,- Eur mesačne. Okrem toho, pochopiteľne má maloletý aj ďalšie potreby, ktoré musí matka pravidelne zabezpečovať. Tu odvolací súd zdôrazňuje skutočnosť, že matka sa sústavne o maloletého stará, čím v podstate plní naturálnou formou svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému, pretože je ešte pomerne nízkeho veku, kedy vzhľadom na svoj vek je ešte odkázaný na všestrannú starostlivosť zo strany matky. V tejto časti preto odvolací súd považuje rozsudok okresného súdu za správny, vychádzajúci z vykonaného dokazovania a jeho výsledkov a tiež súladný s uvádzanou zákonnou úpravou.

Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu, podľa ktorého neupravuje styk maloletého s otcom,

toto rozhodnutie odvolací súd nepovažuje za správne a dospel k záveru, že je nutné s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. v tejto časti rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Podľa Zákona o rodine majú rodičovské práva a povinnosti obaja rodičia a pri ich výkone sú obaja povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa, majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine, § 30 ods. 2 Zákona o rodine). Pokiaľ rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, môžu sa o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností kedykoľvek dohodnúť. Ak sa nedohodnú, súd (aj bez návrhu) upraví výkony rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností musí vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť s druhým rodičom, súd musí rešpektovať právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj rešpektovať právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi (§ 24 ods. 4 Zákona o rodine). Pritom sa rodičia môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom a pokiaľ sa nedohodnú, styk rodiča, ktorému nie je zverené dieťa do osobnej starostlivosti upraví súd s výnimkou, že rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť (§ 25 ods. 1,2 v spojení s § 36 ods. 1 štvrtá veta Zákona o rodine). Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že otec maloletého žiadal o úpravu styku s maloletým, nebolo preto správne rozhodnutie prvostupňového súdu, v zmysle ktorého styk otca s maloletým dieťaťom neupravil. Nebol na to podľa názoru odvolacieho súdu žiadny dôvod a nie je to v súlade s vyššie citovanou zákonnou úpravou. Pokiaľ súd videl problémy na strane otca v súvislosti s miestom, kde sa chce s maloletým stretávať, nemôže toto byť dôvodom pre to, aby súd neupravil styk otca s maloletým. Je povinnosťou súdu nájsť také riešenie, ktoré bude v súlade s právom dieťaťa na pravidelný styk s rodičom, ktorý ho nemá zverené do osobnej starostlivosti; styk upraví súd takým spôsobom, aby to bolo pre dieťa vhodné a v jeho prospech. Pri takomto postupe má súd možnosť zvážiť aj rozsah styku otca s maloletým vzhľadom na vek dieťaťa ako aj vzhľadom na zistenú skutočnosť, že medzi dieťaťom a otcom nefunguje pravidelné stretávanie, resp. že maloletý sa s otcom nekontaktoval pomerne dlhú dobu. Je však úlohou súdu, aby aj toto vyriešil spôsobom vhodným a prijateľným pre maloletého majúc na pamäti, že je v záujme maloletého dieťaťa udržiavať pravidelný kontakt s oboma rodičmi tak, ako bolo konštatované vyššie.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.